

TĖVIŠKĖS

AIDAI



Nr 34 (2113) 1998 m. rugsėjo mėn. 1 d.

Eina 43-čius metus

Melbourne

PASISLINKIME ARČIAU...

Mes ilgai buvome toli nuo vienas kito. Ne tik gatvėje, ne tik įstaigose ir mokyklose, susirinkimuose ir netgi šeimose. Mes nepaprastai ilgai buvome pratinami tointis nuo vienas kito, ir net būti priešingi vienas kitam, kad būtume skaldomi ir valdomi, nes po vieną lengviau palaužti, išskabyti kaip nudžiūvusias medžio šakas pavasarį. Todėl turėtume dabar gerai pasižiūrėti į šalia savęs esančius: savo brolių, seserį, tėtį ir mamą, į draugus ir pažįstamus. O kiek visgi juose gera esama! Kaip jie kartais, o gal net per visą mūsų gyvenimą, greta būdami, tiek dėl mūsų aukojasi ir mums padeda, užjaučia ir mums gera linki. Tikrai mes, šalti ir abejingi, nepastebime. Neįvertiname, esame nedėkingi. Tad pasislinkime arčiau prie artimiausiųjų. Prie savųjų. Prie tų, kurie išties yra mūsų neišsenkamas gėrio, jautrumo, pagalbos šaltinis ir neišdžiūstanti versmė. Pasislinkime, kad iš jų pasimokytume gerumo arba kitų gerų bruožų. Pasislinkime arčiau prie tylos, kuri mus moko suprasti

Rašo kun. K.JAMBRASAS, SJ

kasdienius ir didelius aplinkos įvykius, kurių taip apstu būnais. Tik tyloje mes galime išgirsti Tą Didįjį Balsą, kuris nuo pirmųjų žmonijos žingsnių į mus kalba žvaigždžių mirgėjimu, vėjo ošimu ir pirmosios sniegės lengvu skrydžiu...

Pasislinkime arčiau prie silpno ir bejėgio, kuris laukia mūsų dėmesio, mūsų nuosirdaus žodžio, mūsų laiko valandėlės, kad jis, negalios ir vargo prirakintas prie invalido vežimėlio ar aprintas palaikės lovos, galėtų bent akimirka užmiršti savo skausmą ir klausydamas mūsų balso, būdamas tą trumpą laiką akimirka greta mūsų, užmirštų savo bėdas ir nuoskaudas, kurias į jo kūną ir sielą įspaudė negailestingas laikas ar negailestinga ranka, beširdis žodis ar nuožmus pikto žmogaus elgesys.

...Pasislinkime arčiau prie išmintingos knygos, kurios puslapiai tarsi iš žydinčių pievų surinkti žiedai pabyra į mūsų sielą neapsakomais turtais, kuriuos autorius savo kruopštumu ir savo

atkakliu rūpestingumu rinko atsidėjęs per metus, dešimt, o kartais net per visą gyvenimą ir šit čionai, tose eilutėse jis pasakė savo sukaupą neįkainojamą patirtį. Tenebūna toji knyga per kelias valandas praryjamas romanas, tik dar labiau išsekinantis mūsų ir taip jau išdžiūvusią sielą, bet gilios išminties ir Didžiosios Gyvenimo Tiesos kupina skrinia.

Pasislinkime arčiau prie maldos. Pagalvokime, ką reiškia tie įprasti, tiesysk mūsų paskubomis tarti ir tariami žodžiai, kuriuose tiek gilių, nepaprastai didžiųjų paslapties ir didybės, nuostabaus gėrio ir mįslingumo. Bent atidžiau ištarkim juos ir stabtelėkime prie kiekvieno, kad atsikleistų mūsų akyse ir mūsų sąmonėje jų prasmė. Ištarkime juos kuo nuosirdžiau ir jautriau, kad jie, tarsi tie nuolankiojo Abelio aukojamos atnašos iš aukuro kylantys dūmai, pasiektų dangų, prasimuštų pro begalinės skubos, dažnai nereikalingų rūpesčių ir užterštų aistrų, polinkių debesis, kurie kaip juoda marška įvynioja mus į nerimastį, į graužatį ir viską naikinančią tūžmastį...

Pasislinkime arčiau prie tų balsų, kurie mus skatina žengti į priekį, ragina kilti ir kelti, ragina netarnauti savo plikiems ir bukiems įgeidžiams, kasdienei įkryjęsiai ar atgrisusiai, kaltėmis ir nusizengimais kupinai buičiai...

Pasislinkime arčiau visų knygų Knygos, prie šventojo Rašto, kurio kiekviena eilutė – mūsų gyvenimo, darbo, veiklos ir užmojų kelrodė žvaigždė, žiburys taisyje ir akivarų pilnoje naktį. Tėbūna šios knygos žodžiai mums aušra ir viltis, kuri niekad neblėsta. Nemažta, nedingsta, bet vis kaskart sužerį nauju grožiu, didybe, nenusakoma ir gilia prasme. Pasislinkime arčiau prie klausyklos langelio, prie to didžiosios atsinaujinimo versmės, prie to neišmatuojamos vertybės Sakramento, kurio galios dabar savo žmogiškomis akimis nepajėgiame įžvelgti...

Pasislinkime arčiau šv. Mišių aukos, kurių niekas negali pakeisti šiame pasaulyje. Visa žemė yra niekais, palyginus už vienerias šv. Mišias, kurios yra tikrosios Kalvarijos Aukos pakartojimas. Sudabartinta akimirka. O jos nenupirksi nei už visos žemės auksą, nei už sidabrą, nei už kitus menkaverčius turtus. Mišios yra Kristaus Didžiosios Aukos realybė mūsų dienomis, tik mokėkime į ją įsigilinti, suprasti ir deramai, atidžiai, nuosirdžiai joje dalyvauti. Nesizvalgydami į kaimynus ar kaimynes, kurie stovi greta manęs, ne tikrindami kitų elgesį, bet giliai, sielos gilumoje žvelgdami į tą ant Golgotos kybantį ir už mus visus mirusį Išganytoją...

Pasislinkime arčiau prie tų gyvųjų šaltinių, visų kitų Sakramentų, kuriais mus kadien maitina ir girdo Motina Bažnyčia, kad jie taptų mūsų išganymu ir Amžinybe.

Mąstymas ant Kryžių Kalno

Kai mums savasis kryžius tampa per sunkus,
Tau dedam ant pečių, Tėvyne,
Ir sunėšam į Kryžių Kalną
Kiekvienas savo kryželius:

Kas didelį, medinį, gražų,
Kas lengvą, gintarinį, mažą,
Kas sunkų, kaltą iš akmens.
O širdyse visi nešiojom kryžių
šventą...

Tie kryžiai ir kryželiai
Išreiškia kalną didį
Mūsų skundų, mūsų raudų...
Tėvyne, ar tau nesunku?

Ar tau užteks jėgų, Tėvyne,
Visus šituos kryžius panešti?

Ar greit skambės mums Aleliuja,
Kad prisikeltų širdys meilei?

Ar sugebėsime, Tėvyne,
Būti dori, tavęs verti:
Ar tiesim broliis broliui ranką
Atsiprašyti ir atleisti,

Ar skėsim pikto keršto jūroj,
Skriauda mokėdami už skriaudą,
Nors žinom – teismas Dievo teisė,
Jis vienas atmokės kaltiems...

Tėvyne mano, aš savo kryžiaus
Tau neužkrausiu ant pečių.
Esu dalelė Lietuvos
Ir kryžių su tavim nešu.

Aldona Genevičienė
Kaune, 1991 metai

Keliu žvilgsnį ir mintį į Tave!

Rašo kun. K.J. AMBRASAS, SJ

Kristau, kai gimei Betliejuje, ničnieko neturėjai. Buvai vargas, atstumtas, vienišas. Visagalis Tėvo noru kaip tik tokio reikėjo žmonijai Atpirkėjo. Tokių pasekėjų, būnais panašių į Jį reikia visam pasauliui, mūsų tautai. Tokių reikia kiekvienam, kad turėtų į ką pasižiūrėti, kuo sekt, pasimokyti ir išvert. O ypatingai tokio idealo stinga man. Tad visad būk tokiu, neblėstančiu nenutolstančiu, nenykstančiu, nors ir būty aplinkui juoda naktis, vien purvas, nesaikingumas, sielos ir kasdienybės sumaištis. Žiūriu, ieškau Tavo veido gelės žiede ir nusikaltėlio viede. Kaitriam vidudieny ir pačiame didžiausiame speige. Bėgu, einu, sakalo, lėktuvo sparnais skrendu prie Tavęs. Noriu Tave surasti žvaigždės mirkčiojime ir rasos lašelio spindesy. Trokštu pasislinkti kasdien prie Tavęs vis arčiau. Tik nevyk manęs į rudenis šalnas, į žiemos pūgą, nenardink į vandenyno gelmę. Neleisk nei dvejojei, nei išgąsčiui, nusiminimui ir nevilčiai, ištižimui manęs uždusint savo glėbyje. Be Tavęs pražūsiu. Noriu akis į akį pasikalbėti su Tavimi. Ieškau Tavęs plaukiančiame debesyje, tarp žvaigždžių, visatos galaktikų keliuose, o Tujen čia pat, mano širdyje. Kaip dažnai aš to

nesuvokiu. Koks užuomarša ir aklas būnu! Kaip man reikia Tau išlieti savo sopulį ir pasidalinti retu džiaugsmu. Noriu, kad su manim kartu žvilgtelėtum į mano kasdienybę, į mano mintis, žodžius, į slapčiausias sielos kerteles. Žvelk su manimi į savo rankomis sukurtą saulėtekį pazarais nudažytą ir saulėlydžio paskutine žara nutviekstą padangę. Ant Marijos, Tavo ir mūsų Motinos, mūsų Karalienės, delfo dedu kiekvieną nuo Adomo ir Ievos ligi šios dienos išlietą asarą ir dejonę, šventę ir kasdienybę – savo vaikystę, jaunystę ir kiekvieną savo gyvenimo akimirka. Priimk. Išlausyk. Išgirk. Bent dirstelėk į mano pusę. Nors ir viską žinai: ką norėjau lig šiolei ir ką noriu Tau dabar pasakyti. Tačiau, žinai, kaip trokštu prisiglausti prie Tavęs kaip šv. Jonas Vakarienbutyje prie Tavos krūtinės. Trokštu pasislinkti arčiau, kad pajusčiau Tavo plakančią prie manosios švė. Širdį. Šniokščiančių vandenynų, snieguotų kalnų viršūnių, gilių, stačių tarpkelių ir žydrosios Vandenyno bangos akistatoje, Visagali Kūrėjų, su savo angelais ir šventaisiais, palaimintaisiais ir Dievo Tarnais, leisk prabilti per šv. Dvasios gerumą kartu su gerosiomis dvasiomis ir visa, kas supa Tave amžinybės padangtėse.

(Nukelta į 2-trą psl.)



Popiežius Jonas Paulius II ir Kardinolas Vincentas Sladkevičius
meldžiasi ant Kryžių Kalno 1993 m. rugsėjo 7 d.

VIEŠPATIES DIENA

Vienoje iš bendruomeninių maldų, skirtų eiliniam liturginiam metų laikui, pasirenkamų Lietuvos bažnyčiose vasaros metu, meldžiama, kad atostogaujantys tikintieji nepamirštų maldos ir Dievo įsakymų. Prie šios invokacijos norėtusi pridėti ir kitą, panašią: kad tikintieji nepamirštų, jog sekmadienis yra Viešpaties diena. Apie tai visiems tikintiesiems, kunigams ir vyskupams priminė popiežius Jonas Paulius II liepos pradžioje paskelbtame apaštaliname laiške apie sekmadienio šventimą "Dies Domini" – "Viešpaties diena". Šiuo vasaros laikotarpiu, sutampančiu su atostogų laiku, norime pateikti, mūsų manymu, reikšmingiausias ištraukas iš Šventojo Tėvo apaštalinio laiško apie sekmadienio šventimą, duosiančias peno ne tik apmąstymams, bet ir ganėtinai praktiškų nurodymų, kaip reikėtų švęsti sekmadienį – Viešpaties dieną.

Viešpaties diena, kaip nuo pat apaštalų laikų vadinamas sekmadienis, Bažnyčios istorijoje visada turėjo privilegijuotą vietą dėl savo glaudaus ryšio su pačia krikščionybės paslapties šerdimi. Sekmadienis, savaitės laiko tėkmėje primena mums Kristaus Prisikėlimo dieną. Tai savaitės Velykos, kai švenčiama Kristaus pergalė prieš mirtį ir nuodėmę, pirmąkart tvari jos atbaidymas ir naujosios tvari jos pradžia.

Sekmadeniui puikiai tinka psalmininko pastebėjimas: "Šią dieną laimingai mums Viešpats padarė: džiūgaukim, keikim linksmybės!" Tas kvietimas džiaugsmui, taip savas velykų liturgijai, persipina su nuostaba, kurią pirmos patyrė anos moterys, matę Kristaus nukryžiuojimą, o pirmosios savaitės dienos rytą radę jo kapą tuščią. Sekmadienis – tai

kvietimas mums vėl išgyventi Emmauso mokinių patirtį, kai jų širdys buvo užsidegę, klausantis Prisikėlusiojo žodžių, atvėrusių raštų prasmę, ir kurį jie pažino iš duonos laužymo. Sekmadienis – tai apaštalų džiaugsmo – pradžioje nedrąsaus, o paskui visą apėmusio – aidas, kai tos pačios dienos vakare, atėjęs jų tarpan Prisikėlęs Jėzus davė jiems savo ramybę ir Šventąją Dvasią.

Jėzaus prisikėlimas yra pagrindas, ant kurio stovi krikščioniškasis tikėjimas. Tai stulbinanti realybė, suvokiama tik tikėjimo šviesoje ir kartu istoriškai paliudyta tų, kuriems buvo suteikta privilegija matyti prisikėlusį Viešpatį. Prisikėlimas – tai – ne tik absoliučiai išskirtinis įvykis žmonijos istorijoje, bet ir laiko paslapties centras. Kristui, kaip primenama velyknakčio liturgijoje, priklauso laikas ir amžiai. Todėl Bažnyčia, ne tik vieną kartą metuose, bet kartą per savaitę minėdama Kristaus prisikėlimo dieną, kartų kartoms primena apie šį įvykį kaip apie istorijos ašį, kaip realybę, aprėpiantį visą pasaulį paslaptį ir galutinę pasaulio paskirtį.

Pagrįstai vienas homilijos iš IV amžiaus autorius tvirtina, kad sekmadienis – Viešpaties diena, viešpatauja visoms dienoms. Todėl kiekvienas, gavęs tikėjimo į prisikėlusį Viešpatį malonę, drauge su šv. Jeronimu gali kartoti: "Sekmadienis yra prisikėlimo diena, krikščionių diena ir mūsų diena".

Per du tūkstančius metų pripažinta sekmadienio reikšmė buvo priminta ir Vatikano II Susirinkimo nutarimuose: "Bažnyčia pagal apaštalų tradiciją, gavusią pradžią tą pačią Kristaus Prisikėlimo dieną, švenčia velykinę paslaptį kas septintą dieną, kuri teisingai vadinama Viešpaties diena". **Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane**

Žinios iš Lietuvių Radijo Vatikane

Švč. Mergelės Marijos į dangų ėmimo iškilmės, kasmet minimos rugpjūčio 15 dieną. Ypač ši tradicija brangi bizantinų apeigų besilaikančioms Bažnyčioms, jau nuo IX amžiaus ši periodą nuo rugpjūčio 1 iki 15 dienos vadinančioms mažąja Švč. Mergelės Marijos gavėnia. Visas dvi savaites vyskupijose ir parapijose, vienuolynuose ir bažnytinėse bendruomenėse atliekama vadinamoji Paraklisis liturgija, kur su pasitikėjimu meldžiama danguje išaukštintos Dievo Motinos užtarimo, spinduliuojančios paguoda ir tikra viltimi, žemėje tebekeliaujančiai Dievo Tautai. Dabartinės Paraklisis liturgijos pagrindą sudaro iš IX ir XIII amžių mus pasiekę ikonografiniai tekstai. Ši liturgija, papildyta psalmių giedojimais ir skaitiniais iš šv. Rašto, nuo rugpjūčio 1 iki 15 dienos buvo atliekama ir Romoje, vienoje iš Švč. Mergelės Marijos garbei pašvęstų bazilikų. Tai buvo sūniškos pagarbos Dievo ir mūsų Motinai išraiška, o taip pat maldos vienybės su Rytų Bažnyčiomis ženklas.

oooOooo

Venesuelos Bažnyčia šiomis dienomis mini penkių šimtų metų sukaktį nuo evangelizacijos pradžios. Lygiai prieš 500 metų, 1498-ųjų rugpjūčio 1 dieną Kristupas Kolumbas pamatė dar vieną europiečių lig tol nematytą krantą. Po dviejų dienų, rugpjūčio 3-ąją, išsilaipinęs, manydamas kad tai dar viena nauja jo atrasta sala, ją pavadino Santa Maria. Kaip vėliau paaiškėjo, tai nebuvo sala, o Pietų Amerikos rytinis krantas, dabartinė Venesuela.

Greit po atradimo prasidėjo ir naujosios žemės evangelizacija.

Šiomis dienomis minimų evangelizacijos penkišimtųjų metų renginiai vyksta Venesuelos Cunama mieste, kuris tuoj pat po europiečių atvykimo tapo jų pirmąja gyvenvietė ir pirmu krikščionybės centru.

oooOooo

Svarbus krikščioniškas jubiliejus rugpjūčio mėnesį buvo švenčiamas Vietname. Rugpjūčio 13-15 dienomis Vietnamo Bažnyčia šventė dviejų šimtų metų sukaktį nuo Mergelės Marijos apsišviesto La Vang vietovėje. Iškilmėse irgi dalyvavo Popiežiaus legatas, kuriuo Šv. Tėvas paskyrė Vietnamo sostinės Hanojaus arkivyskupą kardinolą Paul Joseph Pham Dinh Tung.

oooOooo

Indonezija išvedė pirmąjį 400 kareivių kontingentą iš okupuoto Rytų Timoro ir pažadėjo dar 600 karių išvesti greitai laiku. Tai naujas poslinkis Džiakartos santykiuose su rytų Timoru, kuris betgi nesukėlė didesnio gyventojų entuziazmo. Indonezija okupavo Rytų Timorą 1975 metais, o po metų Portugalijai priklausiusį kraštą formaliai prisijungė, nors šio aneksavimo akto tarptautinė bendruomenė niekada nepripažino galiojančiu. Timoriečių nepriklausomybės kovose ir Džiakartos agrarinės bei priverstinės nutautinimo politikos pasekmėje žuvo apie trečdalis 800,000 krašto gyventojų. Nėra tikslų duomenų apie Indonezijos karių skaičių Rytų Timore. Krašto nepriklausomybės šalininkai tikina, kad Rytų Timore yra nuo 20 iki 30,000 Džiakartos karių. Naujoji Indonezijos valdžia buvo pažadėjusi išvesti 1000 karių iki šių metų pabaigos, bet jų išvedimą paankstino dėl dviejų priežasčių. Pirma, Rytų Timoro gyventojai vis balsiau reikalauja teisės patiems spręsti savo krašto likimą. Daugelis timoriečių norėtų surengti referendumą nepriklausomybės klausimu. Indonezijos prezidentas Habibie Rytų Timoro atžvilgiu laikosi buvusio prezidento Suharto nustatyto kurso. Augančių neramumų ir nepriklausomybės reikalavimų akivaizduje Habibie siūlo išplėsti Rytų Timoro savivaldą ir iš kalėjimo paleisti nepriklausomybės vadovą Gusmao, bet su sąlyga, kad tarptautinė bendruomenė pripažintų Rytų Timoro priklausymą Indonezijai. Toks siūlymas Rytų Timoro gyventojams visai nepriimtinas.

Tau, Švč. Trejybe, siunčiu šiuos sugraibstytus, gal ir nublankusius, nevertus Tavo didybės žodžius. Bet nesuradau, neįstengiau ko geresnio sugraibštyti. Išdegus, sausų iškepintą, skubos išsklibintą ir rūpesčių sugrauztą mano mintis. Pakeliu vingiuose, žmonių spūstyje išbarstyti mano žodžiai, kurie pabiro iš mano lūpų keliaujant šios žemės takais.

Monrealis, 1998-05-30
Sekminių ir Švč. M. Marijos Apsilankymo išvakarės, 19:30 val.

Angele Šargel

Dėkui, ištikimasis mano Palydove, kad rūpestingai saugojai mane šią naktį, kad rūpestingai dabojai mano poilsį. Su prasidedančia diena keldamas savo žvilgsnį į Aukščiausiąjį ir meldamas pagalbos Švenčiausios Mergelės

Keliu žvilgsnį ir mintį į Tave!

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Marijos, prašau tavęs saugoti mane nuo piktojo pinklių, visų jo nedorų užmačių, kad nesusiviliočiau menkaverčiais blizgučiais, neužterščiau savo vaizduotės nedorais reginiais, nesusigundyčiau jo pigiomis pasiūlomis, kurias jis pirš man per akis, ausis, mintis ir kitas jusles. Gink mane, Angele Sarge, nuo visokio blogio, paskatink kiekvienam gėriui, ypač artimo labai geriems darbams, įkvėpk ryžto, drąsos maldai, geriems atodūsiams ir kilnioms pastangoms. Amen.

Šv. Globėjau(a)!

Mano gimdytojų ir krikšto tėvų parinktas (oji) mano Globėjau(a), kuri(s) danguje

džiaugiesi šventųjų laime! Anksčiau retai arba ir visai Tavęs neprisimindavau. Nuo dabar stengsiuosi kuo dažniau kreiptis, Tau padėkoti, su Tavimi tartis ir nuoširdžiau Tavo bičiulystės ieškoti. Būdamas tenai, kur Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia, vienas Dievas, kartu gyvena ir viešpatauja, o visi šventieji ir palaimintieji džiaugiasi Amžinąja Laime, gali man daug padėti. Tad globok mane šiandien, rytoj ir kiekvieną gyvenimo akimirką, kad žemėje būdamas kuo daugiau patikčiau ne tik artimiesiems, bet ypač Kristui, Marijai ir Tau, mano Užtarėjau ir dangiškosios bendruomenės Garbingasis (oji) Nary(e)! Būk su manim per visas dienas ir valandas, padėk man sunkumuose išverti kūno ir sielos negalias, neįkliuti į piktų žmonių ir dvasių pinkles. Amen.

Šventieji (osios) Globėjai (os),

Kurių vardais esu pakrikštytas ir gavęs per Sutvirtinimą, meldžiu Jūsų nuolatinės globos ir patarimo, kad mokymasis, dirbdamas ir ilsėdamasis – visados būčiau Jūsų akistatoje. Prašyčiau man patarti, kai nežinosiu ar dvejosiu. Pagelbėkite man išvengti bet kokios nuodėmės pavojų, kad nenusikalščiau nei tėvams, nei

vyresniesiems, nei savo tautai, nei sąžinei, nei Dangui. Meldžiu Jūsų paramos per Švenčiausiąją Mergelę Mariją, Paslaptinę Rožę, kad Ji savo gerumu saugotų mane (mano vaikystę, jaunystę) per visą gyvenimą, kad savo buvimu šioje žemėje neužsitraukčiau pasmerkimo, o laimėčiau Amžinąją Linksmybę Danguje, kur Tėvas kartu su Sūnumi ir Šventąją Dvasia gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

*Globėjau(a), skirta(s) man
Išgirst, meldžiu tavęs,
Kad žemės kelyje
Nebūčiau vieniša(s)!*

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Šidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakoma. Redakcija korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Amerikiečių prabilimas

Rašo dr. Jonas KUNCA, MD

Užsienio stebėtojai mato, kad jau kuris laikas JAV ekonominę ir užsienio politiką diriguoja vienos mažumos lobistai ir Wall Street finansistai, geriau tariant spekuliantai. Bet pačioj Amerikoje apie tai nepriimta kalbėti. Tai yra "tabu". Nuostabu, kad galų gale pačioj Amerikoje šis klausimas pradeda gvildesti.

Savo birželio mėn. numeryje žurnalas "Foreign Affairs", kurį leidžia labai įtakingas Council for Foreign Relations, atspausdino ekonomijos profesoriaus J. Bhagwati straipsnį apie Wall Street finansistus, kuriuos Tom Wolfe satiriškai pavadino pasaulio viešpačiais, kuriems rūpi tik jų grupės interesai. Pasisavinę laisvos rinkos idėją spekuliantai siekia kad pasaulyje būtų įvestas laisvas kapitalų judėjimas, bet su viena nerašyta sąlyga: kai spekuliantai pateiks į bėdą, IMF juos turi išpirkti. Tokiu būdu galima spekuliuoti be pavojaus prarasti savo kapitalą. Dėl to tokie finansistai dažnai skolina be tinkamų garantijų. Svarbu, kad uždarbis būtų kuo didesnis. Galų gale, jei dalykai susikomplicuos, jie pasišauks IMF, ir šis juos išpirks.

Pagal JAV žymiausių ekonomistą J.K. Galbraith, akcijų kainos Wall Street yra išpuštos. Taigi jų vertė turės sumažėti. Kokio dydžio bus tas "crash", Galbraith šiuo metu nenori pasakyti. Apie tai tyli ir Reserve banko viršininkas Alan Greenspan, kad laikinai išvengtų akcijų kritimo.

Pagal "Foreign Affairs" žurnalą, Wall Street turi didžiulę įtaką Vašingtono ekonominei ir užsienio politikai. Dėl to Vašingtonas negali nešališkai veikti Vidurinių Rytų konflikto sprendime. Jis yra priverstas palaikyti Izraelį, nors ir žinodamas, kad pastarasis provokuoja palestiniečius, vietoj rimtai tartis dėl taikos. Vėl, kai žydų pasaulinis kongresas davė ženklą,

Amerikos bankai žada boikotuoti Šveicarijos bankus, iš kurių žydų organizacijos reikalauja milžiniškų sumų už prekiavimą su Vokietija laike paskutinio karo. Tai tik pora pavyzdžių, kurie rodo Vašingtono priklausomumą nuo vienos mažumos užgaidų. Tokia padėtis kenkia JAV interesams musulmonų ir alijantų pasaulyje ir žemina pasaulio vado prestižą.

Wall Street piktnaudžiavimas laisva rinka ir globalizacija įstumė pietryčių Aziją į sunkią ekonominę-finansinę krizę. Spekuliantai dabar turi progą pirkti bankus ir įmones anose šalyse už labai žemą kainą dėl tos Azijos dalies valiutų kainų sumažėjimo. Tokiu būdu Wall Street imperija ten įsitvirtins bene visam laikui. Tik tai nebūtinai yra naudinga JAV, kurios praranda rinkas savo eksportui. Be to, aziatai neatskiria Wall Street spekuliantų nuo pačių amerikiečių, kurių adresu auga neapykanta krizės ištiktą pasaulio dalyje.

Vėl, IMF nėra Kalėdų Senelis. Jo kapitalą yra sudėjusios turtingesnės valstybės, tarp kurių yra ir JAV su 18 proc. įnašu. Kai minėtas fondas gelbėja spekuliantus, jis tai daro su svetimais pinigais. Dėl to, kai IMF vėl paprašė JAV duoti jam dar 18 milijardų dolerių, kongresas kol kas nutarė tos paslaugos nedaryti, atseit neleisti amerikiečių mokesčių mokėtojų pinigų spekuliantų išpirkimui. Kas skolina, turi pats rizikuoti. Galvojama, kad dabartinė finansinė sistema turėtų būti iš pagrindų reformuota. Skolintojai privalo patys atsakyti už savo elgesį, bet ne IMF ir nieko nedėtos šalys.

Wall Street centralė ir jos tinklas yra žalinga pasauliui ir pačiai Amerikai. Gerai, nors ir vėlokai, kad patys amerikiečiai tai pradeda suprasti ir iškelti šią problemą rimtoje šalies spaudoje.

JAV prisideda prie kitų kraštų išsilaisvinimo. Be to procesą vertėtų pradėti ir namuose.

Buvęs kandidatas į Prezidentus A.Paulauskas tikisi šalies vadovu padaryti savo sąjungininku

Ramunė SAKALAUSKAITĖ

Oficialiai – pirmą kartą

Du buvę varžovai dėl Prezidento posto – dabartinis valstybės vadovas Valdas Adamkus ir teisininkas Artūras Paulauskas – gerą valandą diskutavo apie Naujosios sąjungos siūlymą, kaip iš perteklinių grūdų gaminti spiritą ir naudoti jį automobilių degalų gamybai.

A.Paulausko apsilankymas Prezidentūroje po valstybės vadovo rinkimų – pirmasis. Iki tol buvę konkurentai bendraudavo tik priėmimuose.

Pažadų buvo vengta

Ekologiško kuro gamyba V.Adamkus domėjusi prieš dešimt metų, dirbdamas gamtos augininku JAV.

"Prezidentas klausinėjo, kaip praktiškai įgyvendinti šią programą. Jis pažadėjo susipažinti, kai ką patiksli ir spręsti. Kadangi tai mokslinis darbas, pažadų buvo vengta", - po susitikimo sakė A.Paulauskas.

Naujosios sąjungos atstovai savo pasiūlymus ne kartą buvo pateikę ministerijoms bei Vyriausybei, tačiau, pasak A.Paulausko, nebuvo sulaukta tinkamo dėmesio. O Prezidentas galįs inicijuoti, kad į šią idėją būtų pažiūrėta rimčiau.

ES direktyvų reikalavimai

Ekologiškai švaresnio kuro gamybos perspektyvomis Prezidentą bandė įtikinti kartu su A.Paulausku į Prezidentūrą atvykęs V.Adamkaus premijos laureatas, Kauno mokslo ir technologijų parko "Nova" valdybos pirmininkas Gediminas Petrauskas.

"Norim ar nenorim, mes tai turėsime padaryti iki 2002 metų, nes

ES direktyvose parašyta: 12 proc. pirminių energijos šaltinių turi būti alternatyvūs. Taip pat ten rašoma, kad 30 proc. naftos kuro turi būti pakeista alternatyviu. Jeigu šį darbą pradėsime šiandien, padėsime sau", - teigė biokuro pramonės iniciatorius.

Nebaigti eksperimentai

G.Petrauskas teigė žinąs pavyzdžių, kai etilo spiritas buvo naudojamas kaip kuras. Taip elgėsi ne vienas Jonavos "Achemos" darbuotojas. Eksperimentą su "Ikarus" autobusu, kurio variklis buvo pritaikytas etilo spiritui, bandė atlikti žinomas lenktynininkas Stasys Brundza.

Bandymams reikėtų 804 tūkst. litų. Kelių spirito gamyklų rekonstrukcijai reikėtų dar 42-43 mln. litų.

Dėl rinkimų neapsisprendė

Ekologiško kuro gamybos Lietuvoje idėją A.Paulauskas vadina pasirengimu rinkimams: "Kiekviena partija, galvojanti apie valdžią, turi rengti programas ir ruošti rinkimams".

Paklaustas, ar dalyvaus rudenį vyksiančiuose Seimo nario rinkimuose Panevėžio apygardoje, A.Paulauskas atsakė, jog dar nėra apsisprendęs.

"L.r."

Lenkijos "Trybuna" – apie Lietuvos spaudą

Lenkijos laikraštis "Trybuna" teigia, kad Lietuvos konservatorių partija jau kuris laikas bando mažai mažiausiai iš dalies užčiaupti nepriklausomą spaudą.

"Galima drąsiai tvirtinti, jog nėra savaitės, kad populiarūs ir gerbiami dienraščiai neatskleistų eilinės aferos. Dauguma jų ne itin palankioje šviesoje parodo valdančiąją komandą, kas valdžiai labai nepatinka, juo labiau, kad visų rimčiausius dienraščius – "Lietuvos rytą" ir "Respubliką" – sunku apkaltinti kokiomis nors politinėms simpatijomis ar antipatijomis", - rašo lenkų žurnalistas.

"Trybuna" pažymi, kad pagal visuomenės apklausų duomenis žiniasklaida Lietuvoje yra antroje vietoje po Prezidento, tuo tarpu Vyriausybė atsidūrė aštuntoje, o Seimas – tik dvyliktoje vietoje.

"Nelauktai kovoje dėl savo teisių žurnalistai įgijo šalininką Prezidento Valdo Adamkaus asmenyje, kuris pareiškė, jog stas žiniasklaidos pusėje prieš tuos, kurie bandys apriboti spaudos laisvę", - rašo Lenkijos laikraštis

banyamulenge, kas savo ruožtu ėmė kelti jų nepasitenkinimą. Galiausiai, pastarųjų neramumų pretekstas buvo Lauren'to Kabilos sprendimas išsiųsti iš šalies lig šiol buvusius Rwandos karius. Banyamulenge genties žmonės tai priėmė kaip ženklą, kad Kabila nori jais nusikratyti ir atkurti panašius tarpetninius santykius, kokie galiojo Mubutu valdymo metais. Dėl to ir prasidėjo sukilimas.

Vatikano Radijo Tarptautinė Panorama

Sąjungininkai sukilo prieš Kabilos valdžią

Kasdien vis labiau plečiasi buvusiame Zaire, Kongo demokratinėje respublikoje, prasidėjęs banyamulenge genties karių sukilimas prieš Kinšasos valdžią, kuriai dar tik metus vadovauja Laurent Kabila. Sukilimas, prasidėjęs rytinėje Kivu srityje, jau pasiekė svarbius Bukavu, Goma ir Kisangani miestus. Neramu taip pat ir sostinėje Kinšasoje: du Kabilos vyriausybės ministrai, priklausantys banyamulenge genčiai, pabėgo iš sostinės ir prisijungė prie sukilėlių.

Kas gi įvyko, kad banyamulenge genties kariai, dar pernai buvę pagrindiniai Lauren'to (Lorano) Kabilos sąjungininkai, dabar sukilo? Kodėl naują buvusio Zairo lyderį dabar bando nuversti tie, kurie dar pernai padėjo jam ateiti į valdžią? Atsakymo į šiuos klausimus paprašėme Afrikos reikalų žinovų, misijų žurnalo

"Nigrizia" redaktoriaus kunigo Piermaria Mazzola.

Jisai pirmiausiai paaiškino, kad norint suprasti Afrikos Didžiųjų ežerų problemas, pirmiausiai reikia pažiūrėti į to regiono kraštų etninę sudėtį. Tą garsioji banyamulenge gentis, apie kurią šiandien vėl kalba visa spauda, gyvena Kongo demokratinės respublikos teritorijoje, prie pat sienos su Rwanda. Jau prieš porą šimtų metų dabartinė Rwanda ir Burundis buvo gana tankiai apgyvendinti regionai, tuo tarpu Kivu regione, esančiame buvusio Zairo ribose, gyventojų buvo labai nedaug. Dėl to suprantama, kad į Kivu regioną vis migravo tutsi genties šeimos. Paskutiniaisiai dešimtmečiais prieš Didžiųjų Ežerų regiono kraštų nepriklausomybę, migraciją skatinio ir Belgijos kolonijinė valdžia, administravusi tuos kraštus. Taigi, Zaire susiformavo etninė grupė, gimininga Rwandos tutsi genčiai.

šiuos Zaire gyvenančius tutsi genties žmones, - aiškino kunigas Mazzola, - imta vadinti banyamulenge, nes jų apgyventas Kivu regionas yra prisišliejęs prie Mulenge kalnų.

Kol Zairą valdė Mobutu Sese Seko klanas, banyamulenge gentis buvo smarkiai diskriminuojama. Dėl to savaime suprantama, kad jie buvo vieni iš pirmųjų prisidėjusių prie Lauren'to Kabilos sukilimo prieš Mobutu valdžią. Dar daugiau, į pagalbą Kabilos sukilimams atėjo ir savanoriai (o taip pat ir reguliarios kariuomenės daliniai) iš kaimyninės Rwandos, nes juk banyamulenge etniškai priklauso tai pačiai tutsi genčiai, kuri sudaro Rwandos gyventojų daugumą.

Taigi Kabila laimėjo karą prieš Mobutu tutsi genties dėka, - pasakojo kunigas Piermaria Mazzola. Dėl to, pastaruosius kelis mėnesius buvusiame Zaire vis dar buvo Rwandos kariuomenės daliniai; vyriausybėje keletas ministrų buvo Rwandai lojalūs banyamulenge genties politikai. Tokia tvarka greit ėmė kelti etninių zairiečių nepasitenkinimą. Kabila, buvusio Zairo viešosios nuomonės spaudžiamas pabandė palaipsniui atsikratyti savo sąjungininkų

"Tėviškės Aidai" yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiuskime prenumeratos mokesį, įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Ivairios Žinios

Jei Lietuva – vadinasi, Artūras Karnišovas. Bet kuriam Atėnų krepšinio sirgaliui šie žodžiai yra sinonimai.

Prieš trejus metus Graikijos sostinėje vykusiose Europos pirmenybėse kiekvienas taksistas ar policininkas žinojo Arvydo Sabonio ir Šarūno Marčiulionio pavardes. Pastaruosius du sezonus Pirėjo "Olimpiakos" ekipoje žaidęs A.Karnišovas graikų akyse iškilo aukščiau už buvusias Lietuvos rinktinės žvaigždes.

Pasaulio čempionatas Atėnuose – savotiškas A.Karnišovo atsisveikinimas su Graikija.

Tūkstančiai "Olimpiakos" aistrualių, skandavę savo numyltino pavarde, virs mirtiniais priešais, kai lietuvių ir jo naujosios komandos Balonijos "Teamsystem" keliai susikirs su Pirėjo ekipa.

Tačiau kol kas graikų krepšinio sirgaliai nepyksta ir nesmerkia "Olimpiakos" palikusio legionieriaus. "Gatvėje mane šnekinantys žmonės supranta, kad dėl to kaltas ne aš, o klubo vadovai", – sako A.Karnišovas.

Atėnuose žaidė šešios Europos komandos ir penkios rinktinės iš Amerikos. Per grupių varžybas tik ispanai šių žemynų komandų tarpusavio rungtynėse nesugebėjo įveikti JAV rinktinės.

Dar vieną pralaimėjimą europiečiai (Lietuvos rinktinė) patyrė žaisdami su Australija.

Visos šešios Europos šalių rinktinės pateko į varžybų ketvirtfinalį. Iki šiol per pasaulio pirmenybių istoriją tarp aštuonių stipriausių komandų niekada nebuvo tiek daug Senojo žemyno atstovų.

Daugiausia Europos rinktinė – penkios – pirmajame aštuonete buvo 1986 metais, kai pirmenybės taip pat vyko Europos šalyje – Ispanijoje.

1990 metais Buenos Airėse ir 1994 metais Toronte į aštuoneta pateko tik po tris Europos komandas iš penkių dalyvavusių pasaulio pirmenybėse.

Seimo pirmininkas V.Landsbergis apie atmintinų dienų sąrašo papildymą Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų (Žolinė) dieną: "Tai yra faktas, tai yra istorinė ir religinė asmenybė – Marija, Kristaus motina, tą priminti visai būtų neblogai. Aš nežinau, kas čia bijo dėl to, kad kokie nors "prietrankos" šaiposi iš Marijos vardo. Mes neturėtume tam pasiduoti".

Olandijos miesto Huso visuomenės pakviesti išvyko pasisvečiuoti 40 Panevėžio miesto ir rajono vaikų globos namų auklėtinė. Beveik mėnesį jie viešės Huso miestelėnų šeimose.

Panevėžio savivaldybė sumokėjo už vaikų kelionę iki Minsko. Ten našlaičių ir juos lydinčių suaugusiųjų laukė Huso miesto meras su žmona ir Olandijos karališčių oro pajėgų lėktuvais.

Rajono savivaldybė vaikams skyrė po 20 litų kišenpinigių.

Grupė nuo Černobylio atominės elektrinės katastrofos nukentėjusių Ukrainos paauglių, besiilsinčių Lietuvoje, apsilankė Prezidentūroje. Juos priėmė Lietuvos vadovas Valdas Adamkus ir jo žmona Alma Adamkienė.

"Norėjome parodyti ne tik gražią Lietuvą, bet ir savo širdį", – sakė V.Adamkus susitikime su 13-17 metų ukrainiečiais, gyvenančiais vadinamojoje pirmojoje Černobylio katastrofos zonoje, tai yra ne toliau kaip 50 kilometrų nuo elektrinės.

Keturiolika iš Ukrainos atvykusių jaunuolių beveik mėnesį poilsavo Lietuvos pajūryje. Jiems surengtos kelios ekskursijos į įvairius Lietuvos miestus. Poilsį organizavo Palangos vaikų našlaičių fondas "Klotilda".

Visi aukščiausieji Lietuvos pareigūnai pareiškė nebuvę perspėti Valstybės saugumo departamento direktoriaus (VSD) Mečio Laurinkaus apie jų aplinkoje dirbančius žmones, kurie, itariama, buvo užverbuoti kitos valstybės žvalgybos.

"Aš tokios informacijos tikrai neturiu", – sakė V.Adamkus, prieš priimdamas Valstybės saugumo departamento generalinį direktorių M.Laurinkų.

Spaudoje pasakodamas apie suaktyvėjusią Rusijos žvalgybos veiklą, šis pareigūnas teigė, kad jam yra tekę perspėti kai kuriuos aukščiausius valstybės pareigūnus – Prezidentą, premjerą, Seimo pirmininką apie jų aplinkoje esantį užverbuotą asmenį. Jis išsamiau nekommentavo tokių savo teiginių.

"Su M.Laurinkumi jo interviu neaptarinėjome, tik pajaukavome šia tema", – teigė V.Adamkus.

V.Adamkus pasikvietė M.Laurinkų pasikalbėti, kaip jam sekasi pertvarkyti saugumo sistemą.

Ministro Pirmininko Gedimino Vagnoriaus atstovas spaudai Albinas Pilipauskas sakė, kad pokalbio tokia tema tarp Vyriausybės vadovo ir M.Laurinkaus nėra buvę ir VSD vadovas tokių perspėjimų nėra padaręs.

"Reikėtų interviu autoriaus paklausti, ką jis turėjęs omenyje", – komentavo A.Pilipauskas saugumo vadovo teiginius spaudoje.

Šalies Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio atstovė Loreta Zakarevičienė taip pat pareiškė, kad M.Laurinkus nieko panašaus nėra sakęs, neperspėjęs apie jokių įtariamų ar jau demaskuotus asmenis.

Pietų Korėjoje per potvynius ir po nuošliaužomis žuvo mažiausiai 64 žmonės, o dar 32 yra laikomi dingusiais be žinios. Tai yra viena didžiausių stichinių katastrofų šios šalies istorijoje.

Smarkūs potvyniai Pietų Korėjoje sugriovė daug tiltų ir pastatų, o 192 žmonės neteko pastogės. Manoma, kad materialinė žala sieks apie 74,6 mlrd. vonų (240 mln. litų). Po vandeniu atsідūrė 4400 hektarų dirbamos žemės.

Tai didžiausia katastrofa nuo 1987 m. liepos, kai virš Pietų Korėjos praužė "Thelma" uraganas, nusinešęs 345 žmonių gyvybes ir padaręs 391,3 mlrd. vonų nuostolių.

Rusija tampa vis atviresnė karinėje srityje, ir tai yra sveikintina, mano Maskvoje dirbantis Lietuvos diplomatas.

"Rusijos prezidento Boriso Jelcino pasirašytos kariuomenės veiklos koncepcijos nuostatos jau seniai nebuvo laikomos paslaptyste", sakė Lietuvos ambasados Maskvoje patarėjas politikos klausimams Petras Zapolskas.

Pasak jo, "mes apie tas nuostatas girdėjome iš diplomatinėjų ir žiniasklaidos šaltinių, apie tai kalbėjome ir per susitikimus su Rusijos užsienio reikalų, gynybos ministerijų ir generalinio štabo vadovais".

Maskvoje žiniasklaida buvo supažindinta su B.Jelcino pasirašyta valstybės politikos kariuomenės veiklos srityje koncepcija iki 2005 metų.

Pasak P.Zapolsko, dar per anksti spręsti, kokią įtaką naujasis dokumentas turės Rusijos pajėgų dislokavimui Batijos jūros regione ir konkrečiai – Kaliningrado srityje.

Diplomato teigimu, galima abejojti, ar šią koncepciją bus suspėta įgyvendinti iki 2005 metų, be to, šis dokumentas nėra toks detalus, kad numatytų kiekvienos divizijos ar pulko dislokavimo vietą.

Maskvoje taikiai baigėsi keturias valandas trukusi lėktuvo užgrobo drama, per kurią taip ir nepaaiškėjo, kas reikalavo 100 tūkstančių JAV dolerių grasindamas susprogdinti lėtvą.

Pinigai nebuvo sumokėti, lėktuve bombos nerasta ir nė vienas keleivis neprisipažino grasinę susprogdinti lėtvą.

Lėktuvas Tu-154, kuriame buvo 97 keleiviai ir įgulos nariai, skrido maršrutu Ust Ilmskas-Irkutskas-Tiumenė-Maskva.

Išskridus iš Tiumenės, lėktuvo stiuardės verslo salone rado raštelį, kuriame buvo parašyta: "Lėktuvas užminuotas. Mes jį susprogdinsime, jeigu negausime

Šalia politikos problemų – ir krepšinis

Prezidentas Valdas Adamkus priėmė naujojo didžiosios Britanijos ambasadoriaus Lietuvoje Christopher Robbins skiriamuosius raštus.

Ambasadorius savo kalboje pabrėžė, kad Lietuva per savo nepriklausomybės metus pasiekė didelę pažangą visose gyvenimo srityse, sakė esąs sužavėtas žmonių pasiaukojimo ir darbo, siekiant įgyvendinti vakarietiškus gyvenimo standartus savo šalyje.

"Gražu, kad Lietuvoje žmonės mėgsta ir supranta krepšinį. Stebėjau tikrai neblogą Lietuvos krepšininkų žaidimą pasaulio čempionate Graikijoje, tačiau

Šachmatininkė nori vadintis didmeistre

Svidnicoje (Lenkija) vykusiam tarptautiniame šachmatų turnyre keturiolikametė šiaulietė Viktorija Čmilytė pusantro taško viršijo normatyvą tarptautinės didmeistrės pirmajam balui gauti.

Svidnicoje šveicariškąja sistema surengtose penkių šalių atstovų, varžybose V.Čmilytė tris partijas laimėjo, šešias baigė lygiomis

621 tūkstančio rublių. Pinigai reikalingi Maskvoje".

Raštelį taip pat buvo reikalaujama pinigų sudėti į penkis lagaminus ir palikti lėktuvo tualete. Pareikalauta galimybės išskristi į nenurodytą užsienio valstybę.

Vyriausiasis palestiniečių derybininkas Saebas Erekatas ir Izraelio atstovas Yitzhakas Molcho kelias valandas derėjosi Jeruzalėje, tačiau po susitikimo neatsakė į žurnalistų klausimus. S.Erekatas apie derybų rezultatus pranešė Y.Arafatui.

Izraelis pasiūlė, kad trys iš trylikos numatytų grąžinti procentų vakarinės pakrantės būtų laikomos gamtos rezervatu, kurio nekontroliuotų palestiniečių ginkluotosios pajėgos.

Palestiniečiai šį pasiūlymą besąlygiškai atmetė.

Naikinamos KIA tvirtovės. Serbijos ginkluotosios pajėgos Kosove užėmė dar vieną albanų separatistų tvirtovę – Likovačo kaimą centriniame Drenicos regione.

Likovačo kaimas, esantis maždaug 20 kilometrų nuo Klinos miesto, buvo centrinė Kosovo išlaisvinimo armijos (KIA) bazė. Serbijos karinės pajėgos apsupo kaimą jau prieš keliolika dienų.

KIA ir Serbijos saugumo pajėgų susirėmimai šioje Jugoslavijos provincijoje tęsėsi penkis mėnesius.

Serbų policijos specialieji junginiai tęsė puolimą kitos KIA kovotojų bazės – Juniko miestelio, esančio kalnuose prie Serbijos ir Albanijos sienos, link.

Albanijos sostinėje Tiranoje Kosovo albanų vadovui Ibrahimui Rugovai artimi politikai pranešė, jog viena KIA frakcija sutiko sudaryti aljansą su I.Rugovos vadovaujamų politikų grupe ir dalyvauti taikos derybose su serbiais.

Ilazas Ramajli pareiškė, kad "šis KIA sprendimas dar nėra oficialus, tačiau labai rimtai svarstomi visi galimi krizės sprendimo būdai".

apgailestauju, kad jiems nepasisėkė rungtynėse su Rusijos komanda", – kalbėjo ambasadorius.

Diplomatas priminė, kad Didžioji Britanija praktiškai padeda Lietuvai siekiant narystės Vakarų organizacijose, pirmiausia Europos Sąjungoje ir NATO.

Prezidentas padėkojo Anglijai už paramą ir pareiškė tikįs, kad Lietuva bus pakviesta derybų dėl narystės ES jau šių metų pabaigoje, o kitamet NATO aukščiausiojo lygio susitikime Vašingtone bus priimtas sprendimas pakviesti ją ir į šią organizaciją. Didžioji Britanija yra ketvirtoji valstybė pagal investicijų į Lietuvos ekonomiką kiekį. "Lr."

ir praliamėjo tik Ukrainos didmeistriui Aleksandrui Berelovičiui.

Jauniausia šalies šachmatininkė olimpinės rinktinės narė V.Čmilytė surinko 6 taškus iš 10 galimų ir tarp 97 dalyvių užėmė bendrą 18-ąją vietą. Tarp dešimties rungtyniausių moterų Lietuvos atstovė buvo pirma. "Lr."

Pasaulio Jaunimo Žaidynės Maskvoje



Plaukikas R. Gimbutis iškovojęs pasaulio jaunimo žaidynių aukso medalį.

Sukėlė didelį susidomėjimą

Maskvoje liepos 11-19 dienomis surengtos pirmosios pasaulio jaunimo žaidynės sulaukė didelio susidomėjimo bei itin palankių įvertinimų joms pasibaigus.

Varžybose dalyvavo 124 šalių delegacijos, kurioms atstovavo beveik 4700 sportininkų. Lietuva delegavo net 162 žmonių būrį, iš kurių – 116 sportininkų. Tai gausiausia kada nors į tarptautines varžybas siųsta Lietuvos delegacija.

Jaunieji Lietuvos sportininkai garbingai atstovavo savo šaliai. Tarp 68 valstybių, Maskvoje pelniusių apdovanojimų, Lietuva užėmė penkioliką vietą: 2 aukso, 2 sidabro ir vienas bronzos medalis. Labiausiai nudžiugino plaukikas Rolandas Gimbutis, iškovojęs aukso medalį 50 ir 100 m nuotoliuose.

Lėktuvai išvaikė debesis

Nepaisant didelių Rusijos ekonominių problemų, žaidynių organizatoriai padarė viską užtikrinti varžybų sėkmei.

Maskvos mero Jurijaus Lužkovo ir kitų įtakingų Rusijos valdininkų dėka šeimininkai sugebėjo ne tik pasirūpinti tinkamomis varžybų sąlygomis, bet ir organizuoti gerą orą tiesiogine prasme.

Karo aviacijos dėka žaidynių atidarymo metu virš Maskvos buvo išgainioti lietaus debesis. Pirmą kartą tai buvo išbandyta švenčiant 850-ąsias Rusijos sostinės metines. Kiek kainavo "geras oras" – organizatoriai nutyli.

Tačiau didžiausios išlaidos buvo susijusios su pačiomis varžybomis: dalyviai buvo nemokamai apgyvendinti ir maitinami žaidynių kaimelyje.

Dešimt dienų – 800 milijonų dolerių

Sugrįžę iš žaidynių Lietuvos delegacijos vadovai vienu balsu gyrė žaidynių organizaciją.

Apibendrinamas jaunimo žaidynės LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas sakė, kad varžybų organizacinis ir varžybinis lygis pranoko lūkesčius. Tai pripažino ir Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) prezidentas J.A. Samaranchas, visada kalbėjęs apie savo simpatijas Rusijai, bet nesitikėjęs tokių gerų žaidynių.

Kalbėdamas apie žaidynių kainą, kuri oficialiai nebuvo paskelbta, A. Poviliūnas sakė, kad jam teko girdėti apie tai įvairių nuomonių. Pusia oficialiai buvo kalbama, kad jos kainavo 70 mln. JAV dolerių.

Tačiau ekspertai teigia, kad varžyboms buvo išleista apie 800 mln. dolerių, atsižvelgiant į dideles Maskvos kainas. Turint omenyje, kaip jautriai šiuo metu Rusijos piliečiai reaguoja į visokias valstybines išlaidas, apie žaidynių kainą organizatoriams buvo geriau patylėti.

"Viskas buvo nemokamai – pradedant raudona žuvimi, baigiant paprasčiausia kava", - sakė A. Poviliūnas.

Faktai ir skaičiai

Daugiausia sportininkų pasaulio jaunimo žaidynėse atstovavo Rusijai (220), Ukrainai (168), Baltarusijai (167), Brazilijai (156), Lenkijai (155), Egiptui (140), Latvijai (126), Lietuvai (116), Kazachstanui (113), PAR (111), Portugalijai (110), Azerbaidžanui ir Uzbekistanui (po 106) bei Taivanui (103).

Didžiule persvara žaidynės laimėjo Rusijos komanda, iškovojo 123 medalius: 63 aukso, 29 sidabro ir 31 bronzos. Nors rusų pranašumas daugelyje rungčių buvo įtikinamas, ne vienos šalies sportininkai skundėsi, kad ir teisėjai kartais buvo palankesni šeimininkams.

Kinija laimėjo 21 aukso, 7 sidabro ir 4 bronzos medalius, o pagal bendrą apdovanojimų skaičių ją aplenkė Ukraina: 10 aukso, 19 sidabro ir 22 bronzos. JAV į žaidynes buvo atsiuntusios ne geriausias savo pajėgas: amerikiečiai varžėsi tik septyniuose sporto šakose ir laimėjo 1 aukso, 1 sidabro ir 5 bronzos medalius.

Iš viso įteikta 518 apdovanojimų (komandinius rezultatus skaičiuojant kaip vieną medalį) – 162 aukso, 160 sidabro ir 196 bronzos.

Žaidynių kaimelyje gyveno 11 tūkst. dalyvių: sportininkų, trenerių, misijų vadovų: aptarnaujančio personalo. Be to, žaidynės aplankė 37 IOC nariai, 48 nacionalinių olimpinio komiteto prezidentai, 36 nacionalinių olimpinio komiteto generaliniai sekretoriai, 16 sporto ministrų, tarp jų – ir Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamento vadovas, 16 tarptautinių federacijų prezidentų. Iš viso šiose žaidynėse buvo akredituota 46 tūkst. žmonių.

Vertinimai buvo palankūs

LTOK vadovai, vertindami Lietuvos jaunųjų sportininkų pasirodymą Maskvoje, teigė, kad beveik visų sporto šakų atstovai startavo gerai, nes iškovta nemažai medalių ir lygiai pusė sportininkų buvo tarp dvylikos geriausiųjų savo rungtyse.

"Rezultatai parodė, kad turime gabaus ir ambicingo jaunimo", - sakė A. Poviliūnas. - Tačiau ne mažiau reikėtų pagirti ir mūsų sportinės delegacijos vadovus Kazi Steponavičių bei Algį Maldūną, kurie labai tiksliai ir tvarkingai suplanavo dalyvavimą žaidynėse. K. Steponavičių šia prasme galima pavadinti antruoju J. Lužkovu".

K. Steponavičius akcentavo, kad į pirmuosius aštuntukus pateko ir gavo atitinkamus diplomus arba prizinių medalių 34 Lietuvos sportininkai. Į dvyliktukus pateko net 58 jaunieji sportininkai – lygiai

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio vyrų krepšinio čempionate



Lietuvos krepšinio rinktinės vyriausiasis treneris J. Kazlauskas oro uoste patvirtina, kad atsistatydins iš pareigų. G. Skarlatienės nuotr.

Atėnuose pasibaigęs pasaulio vyrų krepšinio čempionatas ne tik neatsakė į klausimus dėl Lietuvos rinktinės ateities, bet ir iškėlė naujų.

Komandos trenerio J. Kazlauskas ir vidurio puolėjo G. Einikio pareiškimai apie pasitraukimą buvo netikėti, tačiau subrendę ne per vieną dieną.

Šiose pirmenybėse lietuviai, debiutavę tokio rango varžybose, turėjo istorinių galimybių patekti į geriausiųjų ketvertą ir kovoti dėl medalių. Tai lėmė palankiai susiklosčiusios aplinkybės – beveik kiekvienoje rinktinėje dėl įvairių

priežasčių trūko pajėgiausių krepšininkų, o ir čempionato pradžia nuteikė optimistiškai.

Vis dėlto Lietuva užėmė tik septintąją vietą.

Žinoma, vėl atsiras optimistų, kurie teigs, kad Lietuvos krepšininkai pasirodė sėkmingai, pagal savo jėgas, kad tokia maža šalis sugebėjo aplenkti daug galingų valstybių, kad paprasčiausiai trūko sportinės laimės.

Skirtingai negu daugelis krepšinio mėgėjų, šalies krepšinio vadovai Lietuvos ekipos pasirodymą įvertino neblogai.

Lietuvos dviratininkės – tarp favoričių



E. Pučinskaitė pirmąją moterų „Tour de France“ lenktynėse.

Tradicinių daugiadienių moterų dviračių lenktynių "Tour de France" pirmąjį etapą (147,4 km) laimėjo Lietuvos atstovė Edita Pučinskaitė.

Kitas prizines vietas užėmusios italės Alessandra Cappellotto ir Monica Bandini nuo nugalėtojos atsiliko 10 sek.

Šešta baigė lietuvė Rasa Polikevičiūtė. Tituluotoji prancūzė Jeanie Longo-Ciprelli liko 21-oji.

Prieš moterų "Tour de France" lenktynes Tarptautinė dviračių sporto sąjunga (UCI) paskelbė geriausių pasaulio dviratininkių (plento varžybose) reitingų sąrašą. Jame net trys Lietuvos atstovės užima vietas pirmajame dešimtuke.

Pasaulio taurės varžybų lyderė Diana Žiliūtė, rugpjūčio 14 dienos duomenimis, turi 205 taškus ir yra šeštojoje vietoje. Anksčiau skelbtoje reitingų lentelėje ji buvo 11-oji.

Edita Pučinskaitė, surinkusi 202 taškus, pakilo į septintąją vietą iš dešimtosios. Jolanta



D. Žiliūtė įkopė į Europos dviratininkių elitą. R. Jurgačio nuotr.

Polikevičiūtė, turinti 181 tašką, smuktelėjo iš aštuntosios pozicijos į 10-ąją.

J. Polikevičiūtės sesuo Rasa (85 taškai) pakilo iš 29-osios vietos į 25-ąją. Liuda Triabaitė, turinti 14 taškų, smuktelėjo iš 67-osios vietos į 69-ąją.

"L.r."

Biržų apylinkių paslaptys ir stebina, ir šiurpina

Žemė juda be perstojo

Karajimiškio, Kirkilų, Naciūnų, Kirdonių, Ripeikių, Draseikių kaimai – pats Biržų karsto centras. Geologinės žemės jėgos be perstojo judina požemius ir vis raukšlėja dirvos paviršių.

Čia gyvenantys valstiečiai pasakoja apie kiaurožeminį prasmegusių diendaržių su gyvuliais, artojus su visais padargais. Apie Biržus lygumos sėte nusėtos kelių ir net keliolikos metrų skersmens įdubėlių ir ežeriukščių. Tyrinėtojai jų priskaičiuoja apie 3000. Kai jas žmonės užverčia žemėmis, vėl atsiranda naujų.

Naciūnų kaime prie Pabiržės miestelio žmonės parodys buvusį Jono ir Zetos Rožėnų namą. Pernai pavasarį po juo atsivėrė požemiai. Į kiaurymę nugarmėjo mūrinis priebutis su visais daiktais. Namo kampas eižėjančiomis sienomis pakibo ant bedugnės. Geologijos specialistai patarė jį nugrauti.

Žmogus neteko sodo

Į panašią bėdą pateko Biržų priemiesčio Tinklų gatvės 20 butų namo gyventojai. Gerą dešimtmetį daugiabučio namo sienos trūkinėjo, pleišėjo tinkas. Praėjusių metų pavasarį namas pradėjo "vaikščioti": byra mūras, skiriasi perdangos. Iškviesti geologai nustatė, kad po namu yra didelė tuštuma, dolomitmilčių sluoksniai, kuriuos išplauna kritulių vandenys. Name tapo pavojinga gyventi.

Šių metų pavasaris biržiečiams pateikė naujų staigmenų. "Žilvyčio" kolektyviniame sode atsivėrusi smegduobė atėmė iš žmogaus visą sodą.

Karsto reiškinių metu susidaro savotiškos reljefo formos. Geologai jas vadina karvėmis arba gremžėmis, duobėmis, įgriuvomis, poljėmis, šuliniais, šachtomis. Įsmukus požemiuose susidariusią tuštumą dengiančiam dirvos sluoksniui, reljefo paviršių nusėja

Alfonsas KAZITĖNAS

dubens, kūgio, katilo, piltuvo formos įgriuvos ir duobės.

Apie Kirkilus, Likėnus, Užubalius akį patraukia didesnės lomos. Tai – poljės, kurios susidarė susijungus kelioms įgriuvoms. Jų susidarymą skatina arti dirvos paviršiaus esantis vandeniui nelaidus molio sluoksnis.

Prieš smegdama – praneša

Žemė įsmunka labai įvairiai. Iš po nakties kur nors lauke pastebima nauja duobelė. Į ją niekas nekreipia dėmesio, o praeina kuris laikas, ir toje vietoje atsiveria kiaurymė.

Didelės smegduobės retai kada atsiranda iškart. Prieš įsmunkant kurį laiką iš požemių girdėti dunkėjimai ir traškėjimai, nes po žeme susidariusią tuštumą neretai dengia dolomitų plokštės.

Kartais virš prarajos pakibusį skliautą sudaro net kelių metrų storio sluoksniuotas gipsas ir dolomitas, juos kerta žemyn plėtantis plyšys. Paviršiuje skliauto uolienos remiasi galais, o giliau plyšys su tuštuma. Viršutinių dirvos sluoksnių slegiamos uolienos trūkinėja ir bildėdamos byra į gelmę.

Pasitaiko, kad baimę keliančiais garsais požemių šneka ir baigiasi. Tačiau vietos gyventojai žino: keistus garsus skleidžiančią vietą geriau iš tolo aplenkti.

Tatulos dugne – urvai

Kai kunigaikščiai Radvilos patvenkė Agluonos ir Apaščios upelius, prie Biržų plytėjusios pelkės virto Širvenos ežerų. Pakilęs gruntinių vandenų lygis prislopino karsto procesą. Ar tai atsitiktinumas, ar genialus numatymas – galima tik spėlioti.

Po pastarųjų kelerių metų sausringų vasarų gruntinių vandenų lygis nukrito, ir iškart suintensyvojo karsto reiškiniai. Požemių klotuose

vanduo visą laiką dirba ardomąjį darbą.

Įdomiai klajoja vandenys požemių labirintais. Vienur jiems atveria kelią kanalai, kitur – vertikalios tuštumos. Gipsas, klintys sueizėję kaip stiklas. Vanduo užpildo visas ertmes ir ertmeles. Bet užtenka jų kelyje pasipainioti klampiam moliui, ir jie ima plūsti paviršiniiais upeliais.

Būna ir priešingai: nusigavę į gilius požemius ir ten sutikę netirpių uolienų klotus, vandenys gaiviomis versmėmis mušasi į žemės paviršių. Likėnų sanatorijos gydymosios versmės ir yra karsto kilmės.

Biržų apylinkes gaubiančias paslaptis nedaugeliui lemta perprasti. Kai aptinkti pasirodanti žemės paviršiuje ir stebuklingai prasmenganti Požemio upelį Biržų vienkiamų laukuose, kai patiri mirties šalčiu sivilinantį urvų baubą Tatulos upės dugne, kai suvoki Kirkilų kaimo ežerėlių požeminę jungtį, po truputį ši paslaptis aiškėja.

Sunkumų nekompensuoja

Karsto žemė – pasiligojusi. Karsto aktyvumą skatina žmogaus ūkinė veikla. Žemių nusausinimas pakeitė gruntinių vandenų lygį. Ištirpusios mineralinės druskos ir pesticidai didina vandenų

agresyvumą. Iškilo pavojus užteršti požeminius geriamojo vandens baseinus.

Pagal sukarstėjimo intensyvumą reguliuojama ir ūkinė veikla. Pirmo ir antro sukarstėjimo laipsnio dirvose leidžiama žemdirbystė, tik ribojamas mineralinių trąšų ir cheminių augalų apsaugos priemonių naudojimas. Trečio ir ketvirtą sukarstėjimo laipsnio dirvose leidžiama auginti tik natūralius žolynus arba mišką.

Tačiau iškyla daug nesusipratimų. Apie Biržus tankiai apgyventos vietovės. Savininkai atsiima žemę ir labai nustemba, kad nebus galima jos dirbti. Aplink kiekvieną karsto įgriuvą nustatytos 25 metrų pločio apsauginės juostos, kuriose negalima dirbti žemės, berti trąšų. Niekas nekompensuoja žmonėms pragyvenimo, todėl ir apsaugino režimo reikalavimų nepaisoma.

Šiaurės Lietuvos karsto teritorijoje įsteigtas Biržų regioninis parkas. Lėšų jo veiklai skiriama labai mažai, nors ši valstybinė įstaiga turėtų organizuoti ekologinį apsauginį ir mokslo tiriamąjį darbą, agrolandsafo pertvarką, rekreaciją ir turizmą, prižiūrėti savo teritorijoje esančius architektūros, gamtos, istorijos paminklus. "Lr."

IŠTRAUKOS IŠ LAIŠKO IŠ LIETUVOS

Visų pirma noriu padėkoti už "Tėviškės Aidas", kiekviena kart, atnešančius mums džiaugsmo.

O koks gražus gegužis! Dievo Motinos Marijos mėnuo. Tai po Jos kojomis gamta skęsta žiedų grožybėje. O dar paukštelių balsai, nuostabūs gegutės kū-ku!

Su Vanda buvome išvažiavę į kaimą, aplankėme Bigailių kapines, malda paminėjome Alfonso 18-tas mirties metines. Kaip gaila jo...

Dar grįžtu prie "Tėviškės Aidų", su įdomumu skaitome ir ne tik su draugėmis, bet ir su kaimynais, (nuostabiai geri žmonės).

Baigdama, o, kad galėčiau Jums pasiūti glėbį Tėvynės Lietuvos kvėpiančių gegužės žiedų, jie taip nuskaidrina žmogaus sielą...

Angėlė, Panevėžys

ANYKŠČIŲ PADAVIMAI

M. ŠIDLAUSKIENĖ

(Tęsinys iš "TA." Nr. 33)

Rytojaus dieną kartu su kalavijuočiais išėjo karan prieš sukilęs kunigaikštis Žygimantas ir senas bajoras su savo devyniais sūnumis ir daugeliu žmonių. Visi bajoro sūnūs kaip ir jis pats buvo tikri "nykščiai": žemaičiai, kresnučiai, bet platūs pečiuose, kaulingi ir raumeningi. Ir šiandien Užonykštėje kresnus žemučius vyrus vadina "nykščiais".

Kai prieš išėjant išėjo iš margo rašyto svirnelio anyta su devyniomis marčiomis atsiseikinti su savo vyrais, bajoro kieme pakilo didelis verksmas ir klyksmas. Marčios verkė, klykė, laužė baltas rankas ir, apsikabinusios savo vyrus, nebeorėjo su jais skirtis. Užvis gailiau verkė, už vis labiau laužė savo baltas rankas viena bajoro martelė, jo jauniausiojo sūnaus Putino jauna žmonelė Ona. Ji buvo jau krikščionė gimusi Vilniuje ir neseniai atitejęs į bajoro Nykščio dvarą. Kaip apsikabino ji savo Putinėlį, kaip sunėrė savo baltas rankas jam už kaklo, kaip prispaudė savo lietuvių liemenėliu prie jo karštos krūtinės,

taip ir nebeorėjo paleisti. Žirgas kojomis trypė, žąslus kramtė, kanopomis žvangėjo ir jauną žmonelę, pasikabinusią ant vyro kaklo, po kiemą nešiojo. O šaunus riteris Putinas viena ranka žirgą valdo, kita žmonelę prilaiko ir lyg nori ją nuo savęs atplėšti, lyg karščiau priglauti.

Pagaliau pripuolė prie jų anyta aštuonios marčios ir jauną žmonelę plėšte nuo vyro atplėšė. Įsiviliojusios ją marga svirnelin, pačios verkdamos ramino.

O devyni broliai išsirikiavo ir užtraukė karo dainą, išėjo iš savo tėvo dvaro. Kartu su jais išėjo ir tėvas, senas bajoras Nykštys. Išėjo palikęs stiprią igulą sergėti pilį ir dvarą.

Ilgai Šventosios pakraščiais skambėjo devynių brolių karo dainos ir dar ilgai margoje rašytoje bajoro kėlėleje devynios marčios klykė.

- O ten kas per stebuklai? – staiga paklausė seną bajorą magistras Kerskorfas, prijogęs Šventosios krantą ir pamatęs anapus upės ant Šventaragio kalno, dūmus.

- Tenai, riteri, mano laisvi žmonės, prieš išjudami karan, dievačiui Kovui auką pakūrė, – šaltai paaiškino jam senas bajoras

Nykštys.

Nors bajoras ir buvo pasikrikštijęs, bet labiau dar pasitikėjo senais dievais negu naujais ir prieš mūšį ar medžioklėje meldavosi tik jiems.

- Bajore, aš vežusi su savimi keleta kunigų, jei nori, mes tuojau pakrikštysime tavo žmones, – pasiūlė jam magistras.

- Riteri, atidėk tai, kai grįšime atgal, kitaip gali kunigų pritrūkti, – vėl ramiai ir dviprasmiškai atsakė senas bajoras Nykštys ir nuėjo toliau.

Išidejęs magistras paliepė savo knechtams pasisklaistyti būriais po bajoro žemes ir padegti tuos kaimus ir ūkius, kuriuose tik užtikis bet kokius "pagonijos" pėdsakus. Kaip magistras įsakė, taip jo samdiniai ir padarė ir šiandien tie kaimai ir paskiri ūkiai, kurie buvo magistro paliepimu sudeginti, vadinami Liepdegėnais. Daug jų, šitų Liepdegėnų ir visi jie ne vienoje vietoje, o išmėtyti po miškus ir pelkes. Vėliau vietos administracija savo patogumui pradėjo vadinti vienus – Pirmaisiais Liepdegėnais, kitus – Antraisiais, Trečiaisiais, Tolimaisiais, Artimaisiais. Ir iki šių dienų tų kaimų ir vienkiamų ainių nepalietė jokia svetima dvasia ir joks svetimas raugas juose neprigijo: darbštus, statūs, mažai kalbūs,

prietaringi, jie uoliai laikosi savo ir be miško, be balų nerimsta. Vėliau visus Liepdegėnus Žygimantas apdovanojo valakais.

Nuo Kavarsko aukštumų pamatė senas bajoras savo žemėse gaisrus ir suprato priežastį, bet nebuvo ką daryti: reikėjo skubėti kunigaikščiui pagalbon. Giliai užslėpęs širdyje magistrui pagiežą, jojo toliau.

Praėjo savaitė, kita. Daug ašarų išliejo jaunosios martelės, rymodamos ant dvaro kuorų ir savo vyrų sugrįžtant belaukdamos.

Užvis labiau sielojosi, už visą kitas marčias daugiau ašarų išliejo jauniausioji martelė, karžygio Putino žmonelė. Kaip krikščionė ji jautėsi vieniša tarp kitų marčių, dar tebegarbinusių gamtos reiškinių. Vakarais ji nusileisdavo nuo Kalitos kalno prie srauniojo upelio, kuris tekėjo apačioje pro bajoro Nykščio dvarą ir atsirėmusi drebančios epušėlės, ilgus valandas išstovėdavo, neramias mintis begalvodama ir ašarėles beliedama. Ne tiek dangumi nukrisdavo žvaigždėlių, kiek jaunoji martelė pernakt išliedavo gailių ašarėlių. Blyskus mėnulis dar labiau nublykdavo, išsižiūrėjęs į liūdną užvertą bajorės veidą į bejėgiai nuleistas rankas, lyg verkiiančio beržo šakas.

(Bus daugiau)

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Meilutė Eimutienė (Šėkaitė) mirė Alfred ligoninėje rugpjūčio 21 d. Giliame liūdesyje jos vyras Stasys Eimutis, jos brolis Algis, sūnūs: Valdas ir Sigitas ir jų šeimų vaikai. Meilutė buvo gimusi Lietuvoje Širvintuose 1928 m. birželio 2 d. Melbourne ji ištėkėjo už Stasio Eimučio 1952-06-21 Šv. Jono bažnyčioje ir jų Moterystę palaimino kun. Juozas Kungys. Laidotuvės rugpjūčio 25 d. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje 11 val. Rožančius prie karsto ir Laidotuvių šv. Mišių. Lydime į Springvale kapines su Tobin Laidotuvių Direktorais. Teilsisi Viešpaties Ramybėje! Melbourne Socialinės Globos Moterų Draugija rinko aukas vietoj gėlių Lietuvos našlaičiams.

Gyvojo Rožančiaus Brolija rugsėjo mėnesį meldžiasi už taiką ir vienybę tarp visų krikščionių.

Tautos šventė ir Švč. Mergelės Gimimą minėsime rugsėjo 6-tą dieną sekmadienį Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje 11 val.

Išpažinčių kaip visuomet klausoma pusę valandos prieš Mišias.

Geelonge Tautos šventės minėjimo pamaldos Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje rugsėjo 6 d. sekmadienį 8:30 val. iš ryto. Tai dviguba šventė: kartu ir Švč. Marijos Gimimas. Po šių pamaldų mūsų kunigas prel. Pr. Daukyns grįžta į Melbourną ir ten dvigubos šventės iškilmės bus Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje.

Zita Prašmutaitė – mūsų Parapijos bažnyčios lietuviškų pamaldų choro vadovė ir dirigentė – atsiuntė labai dailiai spalvotą kortelę iš Liurdo ir rašo mums: “Šiunčiu Jums sveikinimus iš Nice miesto. Prancūzijoje kaip dauguma lietuvių po Dainų šventės Lietuvoje ten dar viešėjau pas giminės. Paskui rugpjūčio 1 d. atsikridau į Paryžių, kur prasidėjo autobusu kelionė po Prancūziją. Teko būti Liurde – dalyvavau 4:30 val. po pietų maldose už sergančius, o vakare procesijoje su žvakutėmis. Kalbėjo rožančių prancūziškai, lenkiškai ir ispaniškai, o aš ir lietuviškai! – Sudie Zita Prašmutaitė”.

Kreipimasis į išeivijos lietuvius

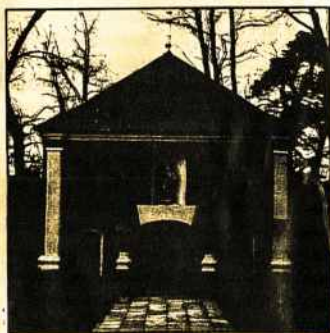
Ilgai trukusios okupacijos metais, palikusiais sunkiai išgydomas fizinės, dvasinės ir moralinės žaizdas, Lietuva jautė Jūsų, brangūs tautiečiai, nuolatinę moralinę ir politinę pagalbą, kuri teikė mums daug jėgų priešintis okupantų pastangoms atimti ir sunaikinti viską, kas mūsų tautai buvo brangiausia: tikėjimą, dorą, tėvynės meilę, kitas dvasines vertybes. Buvo išniekinta, sugriauta arba visai sunaikinta daug lietuviams nuo amžių brangių religinių ir tautinių relikvijų. Viena iš tokių – garsiosios Vilniaus Kalvarijos, kurių Kryžiaus Kelio beveik visos 35 stotys 1962 metais buvo susprogdintos. Tada buvo padaryta viskas, kad neliktų jokio ženklo, jog jos čia stovėjo.

Gydant tautos kūnui ir jos dvasiai okupantų padarytas gilią žaizdą, būtina atkurti ir Vilniaus Kalvarijų Kryžiaus Kelią – gilaus dvasingumo šventovę, bei barokinės architektūros paminklą, kuris kadaise sutraukdavo minias maldininkų ne tik iš visos Lietuvos, bet taip pat ir kaimyninių kraštų. Ši tradicija ir šiandieną gyva.

Jau kelinti metai kaupiamos aukos sunaikintoms koplyčioms atstatyti. Tačiau iki šiol už tas aukas pastatyti tik visi vartai ir penkios koplyčios. Dar dvi baigiamos statyti. O reikia atstatyti dar dešimt koplyčių.

Būtų labai reikšminga, jeigu visos kryžiaus kelio koplyčios Vilniaus Kalvarijoje būtų atstatytos iki jubiliejinio 2000-ųjų metų, tuo išreiškiant nuoširdžią padėką Viešpačiui Dievui už išklaušmą visų mūsų maldų dėl mūsų tautos laisvės atgavimo ir Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Mes, Šv. Kryžiaus Atradimo



Kristaus kapo koplyčia

bažnyčios kunigai, parapijiečiai, pritariant Vilniaus arkivyskupijos kurijai, taip pat maldininkų vardu kreipiamės į Jus, brangūs išeivijos lietuviai, prašydami prisidėti prie mūsų parapijos globojamo Vilniaus Kalvarijų Kryžiaus Kelio visų koplyčių atstatymo. Gal kraštų Lietuvių Bendruomenės, kitos mūsų išeivijos organizacijos, atskiros šeimos arba atskiri asmenys savo aukomis galėtų atstatyti nors vieną pasirinktą koplyčią arba jos dalį, kurioje būtų įamžintas ir jos fundatorių atminimas. Gal galėtų mūsų išeivijos kraštų Lietuvių bendruomenės ir kitos organizacijos suorganizuoti rinkliavas, už kurių surintas lėšas būtų atstatytos pasirinktos koplyčios, jose taip pat įamžinant tų bendruomenių ir organizacijų atminimą. O laukia geranoriškų aukų atstatytinos šios koplyčios: Paskutinės vakariinės, Prie Alyvų kalno, Alyvų darželyje, Jėzaus suėmimas, Kristus pas Kająfą – Kalėjime – Antrą kartą pas Kająfą (viena koplyčia), Rotušėje – Pas Pilotą (viena pati didžiausia koplyčia), Jėzus pirmą kartą parpuola po kryžiumi, Jėzus sutinka

(Nukelta į 8-tą psl.)

Vida Vaitiekūnienė, MLKM D-jos valdybos kasininkė, išvyko į Lietuvą paatostogauti, aplankyti gimnaisčius bei pažįstamus. Ta pačia proga įteiks Katalikių Moterų Draugijos narių uždirbtas ir Melbourne surinktas aukas įvairioms šalpos organizacijoms bei vargstančioms šeimoms Lietuvoje paremti.

Linkime jai sėkmės.

e.s.



ŠILUVOS ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO BAZILIKA

PADĖKA

Nuoširdžiai esame dėkingi “Tėviškės Aidams” už išspausdintus rašinius apie Šiluvą.

Taip pat reiškiamo kuo nuoširdžiausią padėką prisidėjusiems prie angelų statulų įamžinimo savo pinigine auka. Viso surinkta 1000 Australijos dolerių, kurie tuoj pat buvo pervesti į statomų angelų fondą.

Telydi Jus visus Dievo palaima ir Šiluvos Švč. M. Marijos globa.

Aukos dar renkamos, jeigu kas galėtų prisidėti savo didesne auka prie šio kilnaus tikslo labai prašome savo auką perduoti S.Šiuškui arba tiesiogiai pervesti į fondą, kurio sąskaitą galite sužinoti “Tėviškės Aiduose” arba pas S.Šiušką.

Šiuo metu naujai dedame atrestauruotus Šiluvos Apsireiškimo koplyčioje vitražus, kurie jau buvo pradėję kristi, o taip pat stikliname papildomus langus, kad laikytųsi vitražai.

Su pagarba,

Šiluvos parapijos klebonas,
Kun. Virginijus Lenkaitis

KRYŽIŲ KALNAS

Tai spontaniška lietuvių tautos šventovė. Daugelį kartų sovietų nusiaubta ir žmonių tikėjimo bei vilties kryžiais atstatyta. Okupacijos metais Kryžių Kalnas liudijo Lietuvai krikščioniškąjį tapatumą.

Po savo sielovadinės kelionės Baltijos kraštuose, Jonas Paulius II, 1993 m. rugsėjo 17 d. Alvernos kalno pranciškonų šventovėje pasakė: “Europa turėtų lankyti šias vietas, idant Kristaus Kryžius būtų gyvas ir neprarastų prasmės”.

Kitais metais, Toskanos pranciškonai, po švento Pranciškaus Stigmų šventės Alvernoje, atvyksta į Šiaulius ir drauge su Lietuvos Bažnyčios jaunimu dalyvauja maldingojo kelionėje į Kryžių Kalną ir ten budi nakties maldoje.

Popiežiaus pasakymai ir jaunimo susitikimas subrandina mintį pastatyti lietuviams pranciškonų namų židinį prie Kryžių Kalno, skelbiantį Gerąją Naująją ir tikros santarvės žinią, kurią liudija Kryžius.

Toskanos mažesnieji broliai įsipareigoja įvykdyti šį užmojį, skirtą Lietuvai ir pranciškonams.

Projektas

Atstumas nuo Kryžių Kalno iki būsimų namų – 300 metrų.

Projekto autorius – architektas pranciškonas Polezelis (Poleselli), gyvenęs ir dirbęs Alvernoje. Išsižūrėjęs į lietuvių liaudies dailės kryžių, jis paruošė pirmąjį Kryžių Kalno namų projektą. Jam susirgus, tolimesnis projektavimo darbas buvo patikėtas Alvernos šventovėje dirbančiam architektui N.Rimaudui (Nunzio Rimmaudo).

Lietuvos pranciškonai nuperka 5 ha žemės sklypą šalia Kryžių Kalno. Su naujuoju projektu supažindinama Lietuvos Bažnyčios vadovus ir Šiaulių savivaldybę. Gauna leidimus pradėti statybą.

Šiuose namuose įsikurs pranciškonų naujokynas. Drauge su mažesniaisiais broliais čia kuriam



“Ačiū jums lietuviai, už šį Kryžių Kalną, liudijantį Europos ir viso pasaulio tautoms didį šio krašto žmonių tikėjimą”.

Jonas Paulius II 1993 m. rugsėjo 6 d

laikui galės apsigyventi, melstis ir Kryžiaus Paslaptį kontempliuoti kunigai bei pasauliečiai.

Šventasis Sostas šį projektą priėmė kaip įsipareigojimą misijai.

Maloniai kviečiame mums padėti

Sąmatinė pastato vertė yra gan didelė, bet šios svajonės nenorėtume atsisakyti. Tiesiame į Tave savo ranką. Dalyvauk šiame projekte: AKMUO SVAJONEI – EUROPOS ŠIRDYJE, TARP RYTŲ IR VAKARŲ – PRANCIŠKONŲ NAMAS.

Lietuvos Šventojo Kazimiero Provincijos Kurija. Vilniaus g. 2, 5700 Kretinga, Lithuania, Europe.

Premjero šeimoje – gedulas dėl motinos

Rugpjūčio 7 d. Vilniaus Santariškių ligoninėje po ilgos ir sunkios ligos mirė Ministro Pirmininko Gedimino Vagnoriaus motina Oktavija Vagnorienė, gimusi 1922 metais.

Velionė buvo pašarvota Telšių miesto laidojimo namuose. Laidotuvės įvyko rugpjūčio 9 d. Lieplaukio kaimo kapinėse. “L.r.”

Po posėdžių Izraelyje – atostogos Lietuvoje

La Trobe Universiteto vokiečių kalbos dep-to vedėja dr. Kristina Čėsnaitė-Brazaitienė dalyvavo Izraelyje vykusioje konferencijoje “Reinventing the Post or Everything has to be Expressed Anew”. Konferencija vyko Haifos Universitete ir vadinas: “Sixth Conference of the International Society for the Study of European Ideas”.

Po to – atostogos Vokietijoje ir Lietuvoje, dr. K.Brazaitienė susitiko su sūnum, Melbourne “Gintaro” tautinių šokių šokėju Vyta Brazaičiu.

R.Čėsna

Valdingos motinos atstumta duktė suaugusi pati nesugeba nieko mylėti

Aktorė ir gyvenime su kauke

Izabelė buvo graži ir atrodė jaunesnė nei buvo iš tikrųjų. Ji labai rūpinosi savimi. Jos veidas galėjo būti modeliu skulptoriui.

Ji buvo gera aktorė, tačiau dažnai sakydavo, kad net scenoje nuolat išgyvena, jog joje kažkas yra, ką ji nori apsaugoti, paslėpti nuo visų. Todėl ji nuolatos jaučianti įtampą. Ji viską stengėsi paslėpti savyje, "visus skambėjimus, alsavimus, pulsavimus, spalvas".

Kadaise, po jos mamos mirties, Izabelei buvo diagnozuota depresija. Vaistai sugrąžino moteriai miegą, sumažino nerimą, pagaliau privertė ir nusišypsoti. Bet tai buvo tik jos kaukė, jos apsauga, su kuria ji galėjo gerai ir patogiai jaustis tarp žmonių, "apgauti" juos, priversti patikėti, kad ji yra tokia, kokia nori būti.

Troško nemirtingos meilės

Po ilgo gydymo medikamentais ir "prisijaukinimo" Izabelė man leido skverbtis į jos vidų. Po gražia ir iškilinga karalienės kauke slėpėsi kenčianti, kovojanti, maištaujanti siela. Seansų metu ši išdidi ir tiesi moteris neišlaikydavo ir verkdamas it kūdikis: "Daugiau nebegaliu. Padarykite man elektros šoką".

Izabelė buvo išsilavinusi moteris, prisiskaičiusi apie psichikos ligas bei jų gydymo metodus.

Tramdyti vidines audras, išlaikant iškilingą ledo karalienės pozą, jai buvo labai sunku.

Norėdavau suvokti, kuri jos vieta yra skaudžiausia, ir leisdavau jai kalbėti. Izabelė pradėdavo deklamuoti Aną Achmatovą: "Palydėk, palydėk mane, vėjau..." Tuomet mes imdavome kalbėti apie A.Achmatovos pastangas padaryti meilę nemirtingą.

Izabelė svajojo apie tą patį kaip ir A.Achmatova: "Turbūt esu mažas vaikas, tikintis stebuklais?" Ji kaltai šypsodavosi. Kartais klausdavo mano nuomonės: "Ar Ana Karenina buvo beprotė, kad

Palmira RUDALEVIČIENĖ Gdytoja psichiatrė

nusižudė iš meilės?" Ji mylėjo Aną Kareniną kaip gyvą, bet negalėjo jai atleisti savižudybės. "Ji suteršė savo portretą", - sakydavo Izabelė apie Aną Kareniną.

Niekas neįstengė užvaldyti

Izabelės psichopatologija buvo išskirtinė. Jos psichologiniai tyrimai rodė depresiją, bet ji buvo labai užmaskuota, savotiškai rafinuota. Ji niekada neturėjo paties pavojingiausio depresijos simptomo – nepuolelėjo minties numirti.

Izabelė degė gyvenimo geismu: "Savižudybė man yra šlykšti".

Išoriškai Izabelė gyveno turiningą gyvenimą.

Apie ją nuolatos sukosi žmonės. Ji turėjo vaikų, buvusius vyrus, kelis įtakingus meilužius, draugų. Ji žmonėms šypsojosi, su jais šėlo, dainavo, mylėjosi, bet stengėsi išlaikyti atstumą.

Jeigu tik atsirasdavo didesnis dvasinis intymumas, Izabelė tuojau pat ryžtingai nutraukdavo bet kokius santykius. "Iš tikrųjų manęs niekas

neturėjo ir niekas neužvaldė", - tikindavo ji.

Mama gali atstumti ir dukterį

Centrinė figūra jos gyvenime buvo jos motina. Jai mirus Izabelė atėjo pas psichiatrus.

"Ji numirė mums taip ir neapsikabinus. Aš tik dabar pradėdau su ja kalbėtis, sakau jai tai, ką visuomet norėjau ir bijojau pasakyti. Mano motina buvo karalienė. Aš panaši į ją".

Mama – "Ledinė karalienė" yra žinomas fenomenas psichiatrijoje. Tai – pati beprotiškiausia iš visų mamų. Ji yra labai valdinga, nulatos jėgos ir įtakos išalkusi moteris, giliai savyje slepianti savo silpnumą, nepasitikėjimą savimi, neužtikrintumą, nesaugumo jausmą.

Nors ji slapčia geidžia kitų šilumos, draugystės ir meilės, tačiau atstumia žmones nuo savęs savo šaltu atsaku į jų jausmus.

"Ledinė karalienė" yra uždara, "aukštesnėje pozicijoje", šaltai, racionaliai ir praktiškai išaukština tokias dorybes kaip tvarką, švarą ir griežtus reikalavimus būti tobulam.

Jeigu duktė šioms dorybėms "nusižengia", ji pasmerkiama ir pažeminama. "Ledo karalienė" slopina bet kokį gražų ar šiltą jausmą. Ji pavydi kitiems šilumos. Ji jos bijo ir... geidžia.

Nė karto neapsikabino

Izabelę vaikystėje bausdavo už suteptas rankas ar suknutę. Kai ji, būdama septyniolikos, pastojo, nieko neklausė jai padarė abortą: "Mane tiesiog išmėsinėjo. Niekam nerūpėjo, ką aš jaučiu. Nedrįsau verksti, kad iš manęs dar labiau nesityciotų". Namuose buvo tragedija, kai Izabelė sugalvojo tapti aktore.

"Mano pirmasis vyras su mumis iškentė tik pusmetį. Vėliau mama ėmė kritikuoti net mano vaidmenis. Dar vėliau ji ėmė reikalauti, kad viską mesčiau ir slaugyčiau ją".

Kol mama buvo gyva, Izabelė nė karto jai nepasakė: "Mama, Aš tave myliu". Mama jai taip pat to nepasakė.

"Gerai žinau, kad ji mane mylėjo, o aš ją, - sakydavo Izabelė. – Mano klausia nuolatos buvo įsitępusi nuo laukimo ir vilties tai išgirsti, o lūpos – nuo galimybės ištarti. Man buvo gėda. Aš net suvaidinti to nepajėgiau. Pirmą kartą pasakiau jai tai, kai ji jau buvo mirusi. Kurdavau planus ir vizijas, įsivaizduodama, kaip apkabinu ją, o ji mane. Tačiau tai neįvyko. Aš nežinau, kas yra jausti jos rankas ant savo pečių, juosmens ar galvos".

Apsikabinimo su motina vizija buvo pati mėgstamiausia Izabelės tema. Kai ji nebeįstovėdavo ir ketindavo pravirksti, pradėdavo deklamuoti Aną Achmatovą. "L.r."

Iš Gintaro muziejaus dieną dingo vertingas paveikslas

Nusikaltimas Palangoje vėl parodė, kad meno kūriniai saugomi prastai



Lina LILEIKIENĖ

Pradingo retas darbas

Iš Palangos Gintaro muziejaus buvo pavogtas nežinomo dailininko 1883 metais tapytas paveikslas "Audra jūroje".

Gan reta technika – tapyba aliejiniais dažais ant medžio – atliktas XIX amžiaus darbas kabojo vadinamojoje Židinio menėje.

Maždaug vidurdienį pastebėjus vagystę, Gintaro muziejus buvo laikinai uždarytas, patikrinti visi tuometu jame buvę lankytojai.

Palangoje neužtikus jokių paveikslų pėdsakų, jo aprašai buvo perduoti pasienio tarnyboms.

Įvertinti nuostolių muziejaus darbuotojai kol kas nesiima. Paveikslą vertę nustatys ekspertų komisija.

Paveikslas patogus vagims

"Tai žinovo darbas", - mano vyresnysis muziejininkas Antanas Tranyzas, Gintaro muziejuje dirbantis nuo 1971 metų.

Pasak jo, pavogtas ne pats

vertingiausias, bet vienas įdomiausių ir rečiausių paveikslų. Dailininkas nežinomas, nes ant paveikslą yra tik jo nomograma: A.Gun. Toliau pavarde neįskaitoma.

Paveikslas nedidelis – 40 centimetrų pločio ir 19 aukščio. Tokį nesunku paslėpti ir po švarku.

Kas turėtų saugoti?

Vasaros sezono metu Gintaro muziejuje per dieną būna apie tūkstantį lankytojų.

Po to, kai 1990 metais iš muziejaus dingo unikali gintaro kolekcija, buvo susirūpinta apsauga. Dabar jame veikia patikima signalizacija, ypač sustiprinta vitrinų, kuriose eksponuojamas gintaras, apsauga. Kaip ir daugelyje muziejų, salių prižiūrėtojais dirba moterys.

"Man atrodo, kad vertingų kolekcijų, dailės kūrinių apsaugą reikia patikėti ne salės prižiūrėtojoms, kurios, nors ir sąžiningos bei doros, neturi įgūdžių, - mano A.Tranyzas. – Tokį darbą turėtų dirbti profesionalai".

"L.r."

Pasaulyje Jaunimo Žaidinės Maskvoje

(Atkelta iš 5-to psl.)

pusė iš 116 dalyvavusių.

"Lietuvos jaunųjų sportininkų rezultatus vertinčiau patenkinamai, gal net gerai – jie teikia vilčių ateičiai, tvirtino K.Steponavičius. – Rengdamiesi šioms žaidynėms pirmiausia siekėme sudaryti kuo geresnes sąlygas būsimiesiems olimpiečiams, kad jiems nieko netrūktų. Buvo pasirūpinta jų išvaizda, skirti kišenpinigiai smulkiosioms išlaidoms, gražiai išlydėti. Visus puikiai nuteikė iškilingos palydėtuovės Vilniaus geležinkelio stotyje. Jaunimui įstrigo į atmintį ir Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus priėmimas".

Pirmųjų pasaulio jaunimo žaidynių dalyviai dar kartą bus prisiminti rugsėjo mėnesį. LTOK pakvies į pagerbimo vakarą geriausiai pasirodžiusius sportininkus. Maskvoje iškovojujusiems medalius sportininkams žadami piniginiai prizai, o užėmusiems 4-8 vietas – garbės diplomai.

"L.r."

Kreipimasis į išeivijos lietuvius

(Atkelta iš 7-to psl.)

savo Motiną, Simonas Kirenietis, Šv. Veronika.

Mes nuoširdžiai prašome išeivijos lietuvių savo aukomis prisidėti prie šio švento reikalo. Visų aukotojų vardai bus įamžinti "Kryžiaus Kelio atstatytojų knygoje". Kasmet už visus aukotojus bus aukojamos Šv. Mišios parapijos bažnyčioje.

Visus, kuriuos sudomins šis mūsų kreipimasis, ar norinčius gauti papildomos informacijos, pasiryžusius įnešti savo auką, prašome kreiptis laiškais tokiu adresu: 2021 Vilnius, Kalvarijų g. 225. Kun. Kęstutis Latoža arba, lankantis Vilniuje, betarpiškai į bažnyčios kleboną.

Mes viliamės, kad šis mūsų kreipimasis neliks be atgarsio ir Jūsų pritarimo, už tai Viešpats Dievas Jums atlygins.

kun. dek. K.Latoža
Kalvarijų parapijos klebonas

Neįgalieji, dažnai vadinami atstumtaisiais, leido man pažinti Evangeliją labiau nei išmintingieji. Jų dvasinis augimas, atsivėrimas pamirštant save, išmokė mane priimti savo silpnumą. Neįgalieji primena mums mūsų negalias, mirtinumą ir apnuogina mūsų didžiulias baimes.

Jean Vanier